

Odbor za kulturo, 29.10.2020

Na Mirovnem inštitutu smo zgroženi nad nedavno potezo Ministrstva za kulturo, ki je najemnikom stavbe na Metelkovi 6 v Ljubljani, med njimi tudi nam, nenapovedano in na dan razglasitve epidemije virusa Covid-19 odpovedalo najemno pogodbo za prostore v katerih delujemo že 23 let. To potezo razumemo kot poskus spodnesti naše raziskovalno in zagovorniško delo, s katerim spodbujamo kritično mišljenje, si prizadevamo za delovanje pravne države in družbo, ki temelji na načelu enakosti.

Tako kot druge organizacije, ki delujejo na Metelkovi 6, izhajamo iz novih družbenih gibanj v 80-ih letih prejšnjega stoletja, konkretno iz Gibanja za kulturo miru in nenasilja. Ta gibanja so vzpostavljala alternativo nacionalistični in rasistični politiki, ki je pripeljala do vojn na področju bivše Jugoslavije. Če sklepamo po potezah Ministrstva za kulturo, so ta dediščina in naša prizadevanja, ponovno postali moteči.

Mirovni inštitut je bil ustanovljen leta 1991 kot neodvisni in neprofitni raziskovalni zavod. Imamo status nevladne organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju varstva pred diskriminacijo in človekovih pravic. Za seboj imamo več kot 300 uspešno zaključenih projektov na področju človekovih pravic, politike, medijev, kulturne politike ter enakosti spolov. Te projekte smo izvajali v sodelovanju z najuglednejšimi inštituti, nevladnimi organizacijami, vladnimi inštitucijami in univerzami iz vse Evrope, npr. z univerzami v Helsinkih, Barceloni, Londonu, Manchestru, Berlinu, Firencah in na Dunaju, če naštejemo le nekatere.

Naša glavna dejavnost je znanstveno raziskovalno delo. Sodelavke in sodelavci Mirovnega inštituta smo doslej objavili:

- 255 izvirnih znanstvenih člankov,
- 43 znanstvenih knjig in,
- 233 poglavjih v znanstvenih knjigah.

Za vsako od teh objav je več let dela. Vsaka je predmet recenzentskega postopka, ki ga opravijo anonimni in neodvisni strokovnjaki, največkrat iz tujine.

Za dosežke na področju znanosti smo prejeli več nagrad. Evropska komisija nas je zaradi naše strokovnosti in kvalitetnega dela večkrat izbrala za izvedbo študij, ki jih potrebuje za načrtovanje svojih politik in programov.

Rezultati našega dela so dostopni najširši javnosti. Organiziramo konference, predavanja, okrogle mize, gostovanja uglednih intelektualcev in izobraževalne delavnice za najrazličnejše ciljne skupine.

Rezultate raziskav prenašamo v prakso. Naj ponazorim z nekaj primeri.

Izvedli smo prvo raziskavo o izbrisu in izdali več knjig o situaciji izbrisanih ter s tem pomagali obelodaniti in prikazati dejstva in resnost tega ekstremnega odvzema pravic. Neposredno smo tudi zastopali ljudi v postopkih pred sodišči. Tudi za to delo smo prejeli dve mednarodni nagradi (Pasos in PilNet Pro Bono Award). Zaradi dela z izbrisanimi smo bili tarče političnih napadov, a naj poudarim, da izbrisa nismo zakrivali mi in da je na koncu dalo Evropsko sodišče za človekove pravice prav nam in ne tistim, ki so širili sovražno propagando.

Podobnih napadov smo deležni zaradi prizadevanj za humano obravnavo in spoštovanje človekovih pravic migrantov in beguncev. Na Mirovnem inštitutu ne govorimo, da bi bilo treba migracije naslavljati v državah izvora, mi to dejansko počnemo! Letos smo v Ruandi uspešno zaključili še en projekt, ki je zajemal tečaje opismenjevanja in poklicnih veščin za depriviligirane ženske, tako da se lahko ekonomsko osamosvojijo.

Naše strokovno znanje cenijo podjetja. Z nami sodelujejo pri pripravah ukrepov, ki zaposlenim omogočajo boljše usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja. Pri tem se posebej osredotočamo na moške. Od njih se pogosto pričakuje, da bodo svoje zasebno življenje popolnoma podredili poklicnemu. Zaradi ukrepov, ki jih na našo pobudo uvajajo podjetja, so zaposleni bolj zadovoljni na delovnem mestu in tudi bolj predani delovni organizaciji. Razen s podjetji, sodelujemo s šolami, fakultetami, sindikati, delodajalskimi združenji, državnimi organi, mediji in drugimi deležniki.

Smo zelo uspešni pri črpanju evropskih sredstev. Sredstva iz razpisov v Sloveniji predstavljajo manjšino naših virov. Nič nam ni podarjeno ali obljubljen na lepe oči. Da bi pridobili projekt ali program, je potrebno imeti dobro idejo in več let referenc na določenem področju ter v pripravo prijave vložiti več mesecev dela. S pridobljenimi sredstvi med drugim ustvarjamo in vzdržujemo delovna mesta, nakupujemo materiale za naše projekte in seveda plačujemo vse davke. Vsa sredstva so namenjena izključno za dejavnosti, ki so v dobro skupnosti in opredeljene v projektnih prijavih. To financerji redno preverjajo.

Organizacije na Metelkovi 6 delujemo v javnem interesu na kulturnem in na drugih področjih. Nismo zgolj najemnice, ki vsaka zase skrbi za delo na lastnem področju. Smo med seboj povezane organizacije, katerih delo se dopolnjuje in ustvarja sinergije. Zato je pomembno, da so na enem mestu tako organizacije, ki delujejo kot umetniške in ustvarjalske v ožjem pomenu besede, kot tudi tiste, ki pokrivajo sorodna in dopolnjujoča področja, denimo raziskovanje ali brezplačno pravno podporo. Takšna je bila tudi izvirna zasnova stavbe Metelkova 6. To zasnovo najemniki v polni meri realiziramo in si ne moremo predstavljati, da bi lahko tako uspešno delovali, če ne bi bili v skupni zgradbi. Gre za edinstven spoj nevladnih organizacij, ki bogati našo družbo.

Glede na vse navedeno, bi država morala imeti interes, da tako Mirovni inštitut, kot druge nevladne organizacije, ostanemo v stavbi na Metelkovi 6.

Napovedano prenovno stavbe pozdravljamo in pričakujemo, da se bo odvijala v sodelovanju z najemniki. Pričakujemo tudi, da bosta vlada in ministrstvo končno nehala ignorirati posameznike in organizacije, ki delujemo na Metelkovi 6 in priznala, da gre v evropskem merilu za vrhunske kulturnike, umetnike, raziskovalce, pravne strokovnjake in aktiviste, na katere bi morala biti država upravičeno ponosna.